

ცნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 191.

კვირა, 8 თებერვალი 1904 წ.

ზაფთის № 2403.

სიმღერა

ცხოვრებამ არ შემიბრალო
გულზე ისარი დამსო,
თან იმას მეუბნებოდა:

„უნდა დავაგზო, დავაგზო!“
ხალხიც მის ჩასწურაულვებდა:
ბოროტს ფიქრებსა ჰქალავსო,
დაჰკარი, ნუ შეიწყალებ
ქვეყნის სიკეთის მზარავსო!
იმას აღარეინ ფიქრობდა,
თუ მეც რამ ძალა მფარავსო:
წყალული მზედ გამოამესხა,
შუქით ხმევითი აავსო...
არ ჰქონდა რიდი და ხათრი,
ვეგულბოლი კენტადა

და მიტომ ხმალიც მიჭინა
მოსაკლავ-გასაკვითადა.
დაკრული სარგოდ მომიხდა,
თუმცე საბავნებლოს ეცადა.
რამდენიც დამკრა, იმდენი
მე ავიწიე ზეცადა.
ადამიანად ვისახვი
მგობლბეგი დარჩნენ მხეცადა
და დავდეც ცა-ქვეყნის შუა
ქედ-მოუდრეკელ სვეტადა.
მოჩა. ველარეინ შემეუსრავს
რაღ უნდ ეცადოს მეტადა.
და თუნდა მთელი ქვეყანა
დამატყდეს ურო-ხევიდა,
წარბ-შეუხრელად ვეუღლივორ
ჩემთა წადილთა ბედადა.
კარგების სალოკავი ვარ,
მსახვენ მეორე ლმერთადა.
ოლონდ მე ვცვანდე ცოცხალი
თავს დანიხოცენ ერთადა.
ამოჰზამდენბა თუ ვინმე
მინდომებს დასაკვერტადა!...

ვაგა-ფშეგელა.

ს ო ფ ლ ა დ

(დასასრული *)

ორის წამის შემდეგ გამოჩნდა დაოთხილი ეტლი. გზას მტერიც ასლიოდა. მეტლემ ოთხ ცხენს მოერეკებოდა და ოთხსავე საითიოდ სცემდა. გვერდით ევდა მდლოდე, რომელიც

*) იხ. „დამატება“ № 189.

ჯოხებს გაშვებულნი სცემდა ღოღს. ეტლი ხან აქეთ გადა-
ლიოდა, ხან იქით, გვერდობდათ ან ეხლა გადაბრუნდება, ან
ეხლო, მაგრამ ტყვისათვის შემოვარდა ქისკარში და გამო-
უხვია სახლისკენ. ეტლში იჯდა კიდევ ხუთი კაცი, ორი
უკან, ორი წინ, ერთიც საფეხურზედ. უკან მოსდევდა სამი
ცხენოსანი, რომელთა შორის ის ჩაჩანიც ერთია. ეტლი უკებ
შეჩერდა აივანის კიბესთან. მიუშ გადმოხტა, იმას სხებიც გად-
მოჰყვნენ. ყველანი ძალზე შეფარბეგი იყვნენ.

— ბაღდალური!—დაიყვირა მიშამ და გავიდა სათამაშოთ.
ამსულენი ტაშს უკრავდნენ. როდესაც გაათავა, მიშამ მოჰკი-
და ხელი ერთს ზორბა ვერცხლის ქამრით კინტაურ ტანისა-
მოსში კაცს, გამოავლო სათამაშოდ, აღარ დააცადა გათავება,
გადაეხვია, აკოცა და მიიყვანა დედასა და ცოლთან და წარუდ-
გინა მათ:

— ეს არის ჩემი მეგობარი... მოჰქვივე პირველი... ვარ-
ყენილი, ვასაძავლებული, მაგრამ პირველი მოკრივე გორში...

ქამრიანმა ხელი გაუშვია; დედამაც და ცოლმაც ხელი
ჩამოართვეს.



H. Nueburro

გენერალი ლანევისი, მანურიაში რუსეთის ჯარის უფროსად
დანიშნულია.

— ესეც ჩემი ძმა ბიჭია, ვიჭარია, მაგრამ ლოთია!—გაატ-
ნო მეორე ამსულნიც.

ბოლოს მიშამ მეც დამინახა.

— აჰ!—შეჰყვირა იმან,—აბა, ტუშ, ტუშ... ამას ვის
ხეხედვ?—მ სიტყვებით გადაიმეხია და დამიწყო კოცნა.



აბონის ჭარა გაცინებას სწება.

კნინები ცოტად თუ ბევრად შეწყველნი იყვნენ ამ გვარ მოგ-
ლენას თავის სახლში.

მიშა ერთს ალაგს არ ისვენებდა და ხან ერთს ოთახში
გაივარდებოდა, ხან შვროვში. დედა და კოლი როგორც გვის,
ისე დასდევდნენ უკან. ბოლოს დაჯდა ერთს ალაგს და და-
იძახა:

— აბა, ლენო, მამიტათ ჩემი ყანწები!..

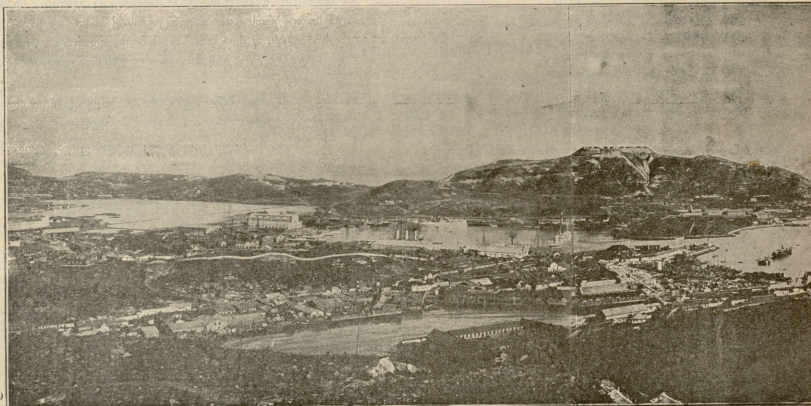
მოსამსახურე შემოვიარდა და კნინასთან გაჩერდა. ეტყო-
ბოდა, ყანწები კნინას ხელში იყო. კნინა პატარა ხანს ყოყ-
მანობდა, შემდეგ სიყვარულით უთხრა შვილს:

— შეილო, ყანწები რათ გინდა? აგერ სტაქნები, ნელ-
ნელა შეეკეცი.

მიშა შეერდა, დაჰმასა, იატაკზედ ფეხი დაჰკრა და შეკ-
ყვია!

— Мою праву не препятствовать! მოი...ტო... ყან...
წები!

— მოუტათ ყანწები.— მიუბრუნდა მოსამსახურეს კნინა.
ყანწები პიაროვებს.



ზორტარტურა

ზურნის კვიტინი, დოლის რახარუხი, ცხენების ჩაზუბი
და ჰიხინი, მიშას ყვირილი და ქაშირანის „აჯანაჯანის“ ძა-
ხილი ერთმანეთში ერეოდა და დღეობის საღამოხანას მოგა-
გონებდა.

სუფრა გაშალეს და, როგორც იყო, ასე თუ ისე, წესი და
რიგი ჩამოვიარდა. მიშა დაჯდა თავში და აქეთ-იქით ქაშირანი
და იაჭარი მოისვია. მებურნეებიც იქვე მისხდნენ, კნინები და
მე ერთათ დაესხედით სუფრის ბოლოზედ. მებურნეებიც კი
მოვირალეები იყვნენ. მიშას ლამაზი სახე შეშლოდა, ასწილე-
ბოდა და ოფლი ჩაისდიოდა. თვლები მილულეებოდა. ახა-
ლუხი გაეხსნა, მაგრამ მაინც ძალზედ სუნთქავდა. პატარა ხანს
ლენისაგან მადამოსული მოკითხვები გაქაჩრებულნი სქაჰდნენ,
შემდეგ განდა ისევ ლენის სმა, მას მოჰყვა უაზრო, დაულა-
გებელი სადღეგრძელოები, ერთი ერთმანეთის ქება, სიყვ-
არული გამოცხადება და შერეული ტუში. ზოგი სვამდა, ზო-
გი სუფრაზედ ლენის აქცევდა, ზოგი აფურთხებდა, ზოგი
თავისთვის მღეროდა. უზრდელო ქცევა, უზრდელო სიტყვები,
ყველგან დაჰკოქებული ლენო, ზურნა, მთვრალი კაცის უაზ-
რო ლამაზი, ყველა ეს შეღახვა იყო ოჯახისა და ამ შე-
ღახვის ყველაზედ მეტად, მგონია, მე ვვრძობადი, რადგან

— ახლა მაგათაც ჰკითხე, შეილო, იამებათ რომ ყანწე-
ბით დაალევინო?— ერთი კიდევ სცადა კნინამ.

— რატომ, კნინა, რატომ... დალევეთ, რატომ არ დაე-
ლევით!— სთქვა ქაშირანმა.

— აი, ვაა ხართ, აი!— წამოვიარდა ზეზე მიშა:— ჩემს
სახლში მე ნება არ მქონდეს რაც მინდა, ის ჩაივინო? დედა
უნდა მიშლიდეს, ან კოლი? აი ასეთი უბედური ვარ! მამ მე
კაცი არა ვარ? მამ მე არაფერი ვარ? მამ მე... მე... ოპი
მეე!— დააკრქუნა კბილები მიშამ და დაერია ხანჯლით ბოთ-
ლებს, ჰქექებს, თვეშებს...

კნინები წამოცივდნენ და მეორე ოთახში გავიარდნენ.
მიშამ გაჯვრებულის მიხვრა-მოხვრით გაავსო ყანწი, დღისა ჩე-
მი სადღეგრძელო, კიდევ გაავსო და გადმოვიდა ჩემთან ალავერდ-
სა. მე უარი ვანვაქხადე.

— И тебе прикажываю!— მოვირალის კაცის კილოით მითხ-
რა და იატაკზედ ფეხი დაჰკრა.

შევედმე, ვამეცნა და დალევი, ყანწმა ჩამოიარა. ლენო
ყველას ეჩხობებოდა, უნებურად მაღალზედ ისვენებდნენ, თავს
იმპრებდნენ, გვერდზედ აფურთხებდნენ, წვერზედ, უღუაშებზედ



წუნწკურით ჩამოსდიოდათ, მაგრამ ყველა სვამდა. ყანწმა უარესი არეულობა გამოიწვია—ძალი პატრონს ვეღარ სტრობდა. ვაკარს კისერი მოსწყვდა და თავი ჩაეკინძრა. მეზურნეები რას უკრავდნენ რას აზა, თვითონაც აღარ იცოდნენ.

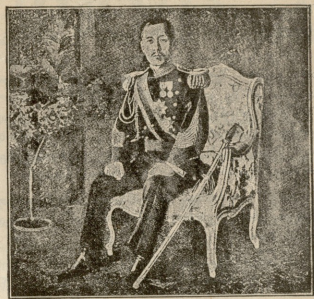
მიშა გადაწვა სავიარებელს, დაუძახა მეზურნეებს, მოიყენა გვერდზე და რილისიც დაკვრა უბრძანა. პატარა ხანს ისმენდა თვალზე მიზნდელი, მერე წამოვიარდა ზეზედ და მალაღის ხმით დაიძახა:

— სულღას უნდა კილაობა ნახოს! დამიძახეთ სანდროსა!—
 უბრძანა მოსამსახურეებს და გადაწვა ისევ სავიარებელში.—სპარტაკი ხომ წაგკითხავს?—შომიბრუნდა მე.—მე თვით დაღებარე და გაცილიმე:—იი ესლავ გაჩენებ! ჩქარა სანდრო!—ერთი კიდევ დაიძახა იმან.

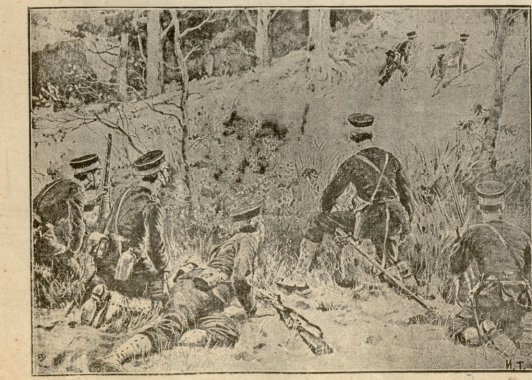
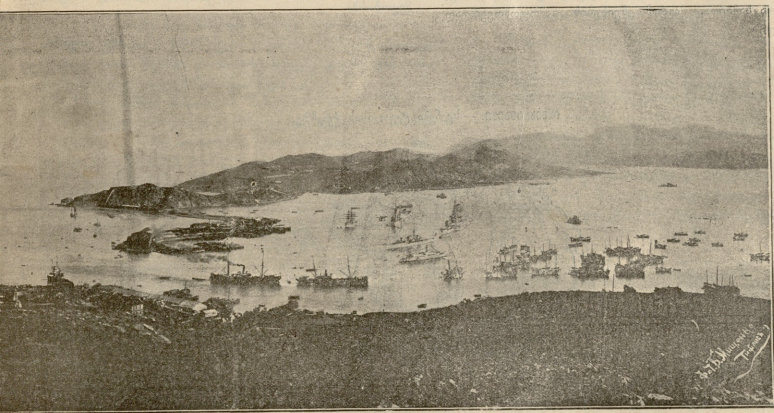
შემოიყენეს დაბალ-დაბალი, ჩახხული ყმაწვილი გლეხი.
 — მოდი აქ!—დაუძახა მიშამ:—სულღას უნდა კილაობა ნახოს. მოჰკიდე იი იმას ხელი!—მიუშვირა ქაშირანზედ.

ქაშირანი შეინძრა და გაკვირებულმა დაიძახა:
 — ვა, ვის უნდა მოჰკიდოს ხელი?!!

— სანდრო, მოჰკიდე ხელი, მე შენ გიბძა...ნებ!—უფხის დარტყმით უბრძანა კიდევ მიშამ.



კორეის ჯარების მთავარ-სარდალი გენერალი ზრინგა მან-ოუნ-ხუანი.



იაპონიის ქვეყნის ჯარი.

ბიკი მივიდა ქაშირანთან და მოჰკიდა საყელოში ხელი.

— ადვილად, რომ გიბრძანებენ!—
 რიხით უფობრა იმან და წამოაყენა ზეზე.

— მაშ ალბათ ხუმრობთ?—ერთი კიდევ იკითხა ქაშირანმა და ეტყერა ბიკს.

მიშა გაეცოცხლა, სავიარებელში წამოიწვია და გაფაციცებით კილაობას თვალს ადევნებდა. მოკიდავეები კი ჰგლეჯდნენ იქურობას. ბოლოს გლეხის ბიკმა დრო უპოვნა, მოიღო ქაშირანი თეძოზედ და გაშლილ სუფრასა ჰკრა. მივიდა გადაბრუნდა, კურკულმა იგრაილა და რაც რამ იყო სუფრისზედ, ნაკუეკებად იქცა. ქაშირანი ძლივს წამოღდა და უაზროდ აქეთ-იქით იყურებოდა. ბიკი დაშინა-შავის სახით იდგა და სასჯელს მოელოდა. კნენებები გამოეციდნენ და შეშინებულნი კორეაში შეწერდნენ.

მიშა ჯერ რაღაცას ჰყვიროდა, ბოლოს წამოვიარდა, ბიქს ეცა და დაუწყაო კოცნა შუბლსა, თვალებსა, ტუბერში...

— ჯან, ჯან!... ჰყვიროდა ისა:— თუ ვიყვარებთ, თუ ხათრი გაქვთ— შეებეწეა მიშა ღედსა და ცოლს— ამის ხმა არ ვასტეთ... ეს მე ვიცი... ამან მისახელა... ამას... ამას.— და უწყაო ისევ კოცნა, მერე მოჰხვია ხელი და გადავიარდა ისევ საფარქელში. პატარა ხანს უკან ღედამ და ცოლმა ხელით ვაი-ყვანეს მიშა. მოსამსახურეები კი შეუღდნენ დამტრეულ პურქლის მოგროვებას და იატაკი ჩერებთ წმენდას.

— ვა!— გაიძახოდა ქამრიანი— ვა, მაინეთ ერთი ის, რომ წამაქცია, ახარ, ვითხო, რათ წამაქცია? რა მოედანი იყო? ღდეობა იყო? ცირკი იყო? რა იყო?

— კარგი ახლა, შენც საქმე ნუ გააქირემ!— უთხრა ვაჟარმა— ჰხედავ მთვრალია, ქვიფმა მოუარა! შენ აღე, წავიდეთ!

— წავიდეთ, წავიდეთ, ღმერთმა დამიფაროს კიდევ მაგასთან ქვიფი!— ამ ლაპარაკით მოქვიფებმა დაიხურეს ქულები და გავიდნენ კარში.

მე კი ვიდექ ერთს ალაგს გაჩერებულ და დაბნეული აქეთ-იქით ვიყურებოდი. ბოლოს, როგორც იყო, მოვისახრე, რომ წასვლა საჭირო, მაგრამ კნინების გამოუთხოვებლად ვერ წავსულიყავ.

ამ უხერხულ მღვდომარეობიდან დამიხსნა მოსამსახურე გოგამ, რომელიც შემივიდა და თავაზიანად მითხრა:

— თქვენა გთხოვთ კნაზი!— ამ სიტყვებით გამიძღვა წინ და საწოლ ოთახში შემეყვანა.

ოთახში სიჩუქე იყო, მხოლოდ დუღუკი უკრავდა ძალიან ნელის ხმით. მიშა იწვა გახდილი ლოგინში, ფაფით უჯდა ცოლი, რომელსაც ხელი თავზედ დაეფარა და თვალბში ჩასცქეროდა; ღედას მიშას ხელი ეჭიარა და მოსამსახურე გოგო ფეხებზედ ხელს უსვამდა.

მე რომ შევედი მიღუღებულ თვალები ოდნავ აახილა, სულ-მოზრბავეით გადმოშხედა და წაიღულულა:

— იულ... ცეზ... არს სძინავს....

დუღუკის ხმა შესწყდა, ოთახში სრული სიჩუქე ჩამოვიარდა, ყველანი მიშას შეესცქეროდით. „იულოოს ცეზარს“, გქვი არ იყო, ეძინა. ყველამ თავისუფლად ამოისუნთქა და ფეხ-აკრებით ოთახიდან გავიდა.

იმ ღამესვე ქალაქს დავებრუნდი— ოხერით დაამთავრა ჩემმა მეგობარმა

სგ. კეფანა

ოზის ამაზი. — სცენები ტრევისის ქუჩებზე.



რედაქტორ-გამომცემელი ალ. ჯაბაღარი.